

Geografi

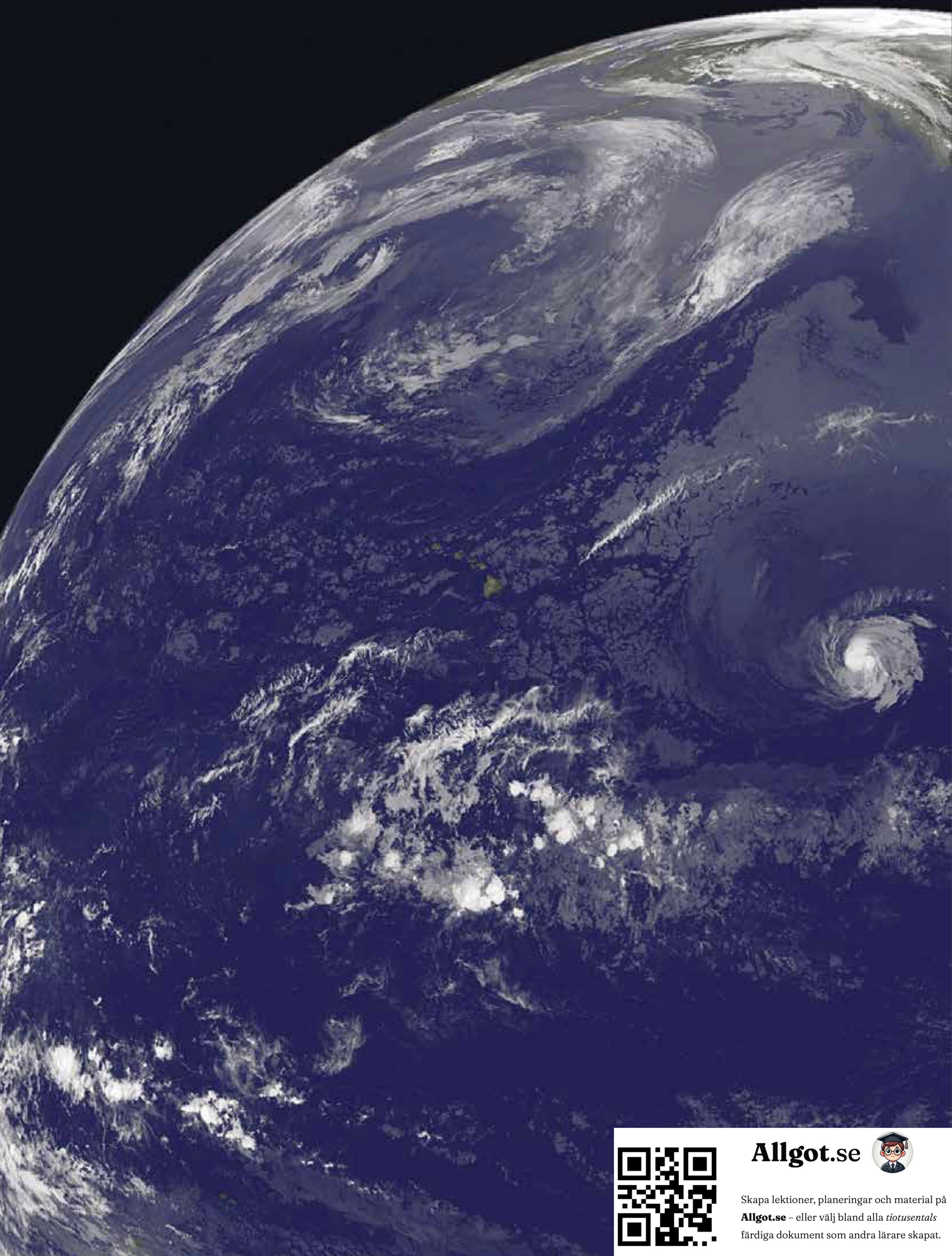
Delprov B

Årskurs

6

Elevens namn och klass/grupp

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

Vatten

Jorden brukar kallas för den blå planeten. Det beror på att en stor del av jorden täcks av vatten. Livet på jorden uppstod i havet. Allt levande behöver vatten för att leva.

Det här provet handlar om vatten, källan till liv och den viktigaste förutsättningen för vår möjlighet att kunna överleva.

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

På jorden finns både sötvatten och saltvatten.

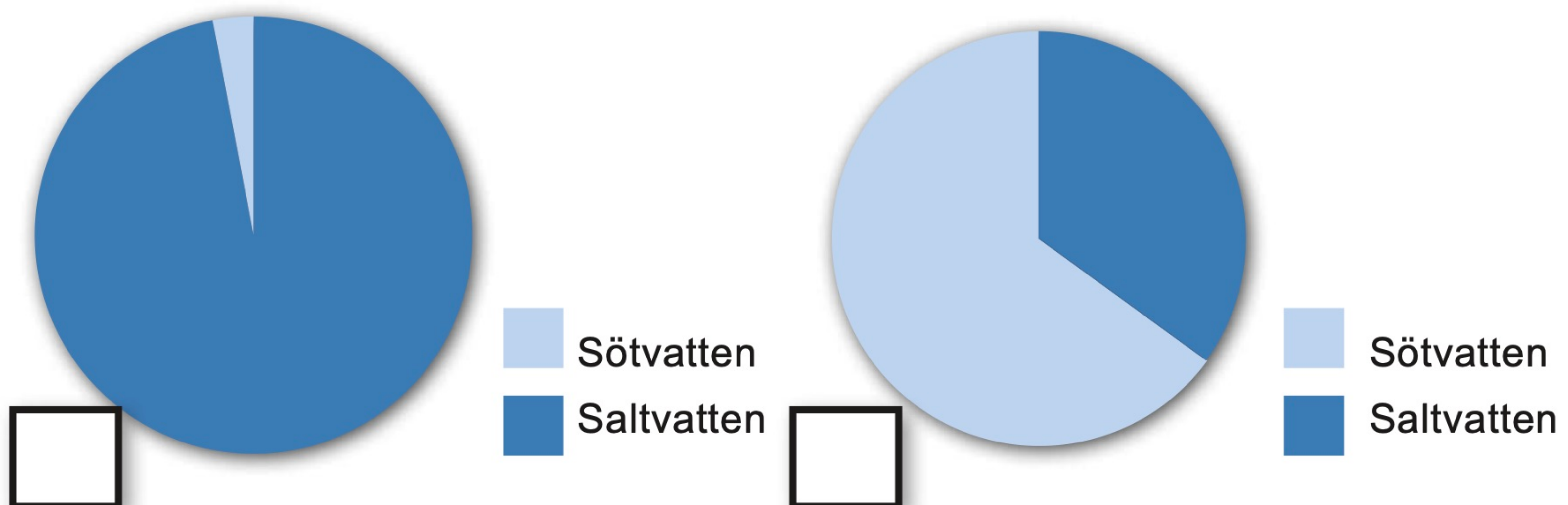
16

Var finns sötvatten? Kryssa för två alternativ.

- ☐ Medelhavet
- ☐ Ume älv
- ☐ Tärnaglaciären
- ☐ Atlanten
- ☐ Stilla havet

17

Vilket diagram visar rätt fördelning mellan jordens sötvatten och saltvatten? Kryssa för rätt diagram.

Förklara kort ditt svar.

Floder formar landskapet. Bilden visar en del av Grand Canyon i USA. Det är en djup dalgång som har bildats av Coloradofloden.

**Hur kan en flod bilda en så djup och stor dalgång?
Förklara hur det har gått till.**

Sjöar kan försvinna

Det finns flera olika exempel på att sjöar torkar ut. Aralsjön är ett känt exempel på en sjö där vattnet i sjön har minskat kraftigt. Detta händer även på andra platser i världen.

ARALSJÖN

ÅR 1977

ÅR 2010

Varför torkar en del sjöar ut? Resonera om olika orsaker.

Konstbevattning
Dammbyggen
Klimatförändringar

Resonera om olika konsekvenser av att en sjö torkar ut.

- Hur påverkas människor och natur i området?
- Hur påverkas möjligheten till försörjning?

Dricksvatten

Vatten brukar kallas för världens viktigaste resurs. Vi kan bara överleva några dagar utan vatten.

Vi använder vatten varje dag. Dels som dricksvatten, dels för att laga mat, sköta vår hygien och tvätta våra kläder.

Här i Sverige finns det gott om vatten. Så är det inte i alla länder. I vissa länder är bristen på rent vatten en orsak till att människor blir sjuka.

Allgot.se

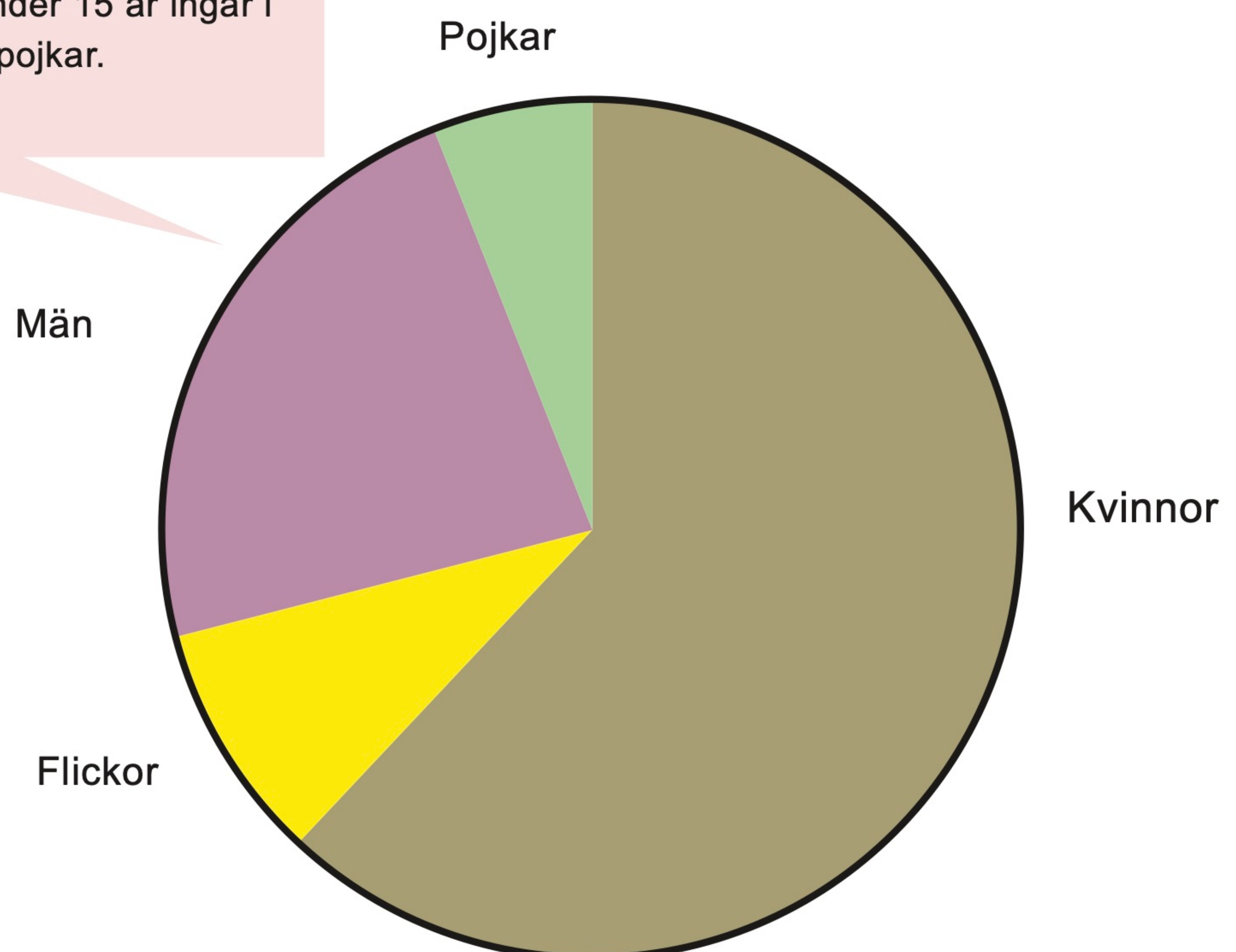
Skapa lektioner, planeringar och material på
Allgot.se – eller välj bland alla *tiotusentals*
färdiga dokument som andra lärare skapat.

DRICKSVATTEN

I många länder är det brist på rent dricksvatten. Miljontals människor måste gå flera timmar varje dag för att hämta vatten. Det är ofta kvinnor och barn som utför detta tunga och tidskrävande arbete.

Diagrammet visar vem som ansvarade för att hämta vatten i 25 länder i Afrika år 2006-2009. Barn under 15 år ingår i grupperna flickor och pojkar.

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

21

Individ - Samhälle
På kort sikt - På lång sikt

[illegible]

I Sverige har vi gott om vatten. Det finns nästan 100 000 sjöar och ingenstans i Sverige är det särskilt långt till närmaste vattendrag.

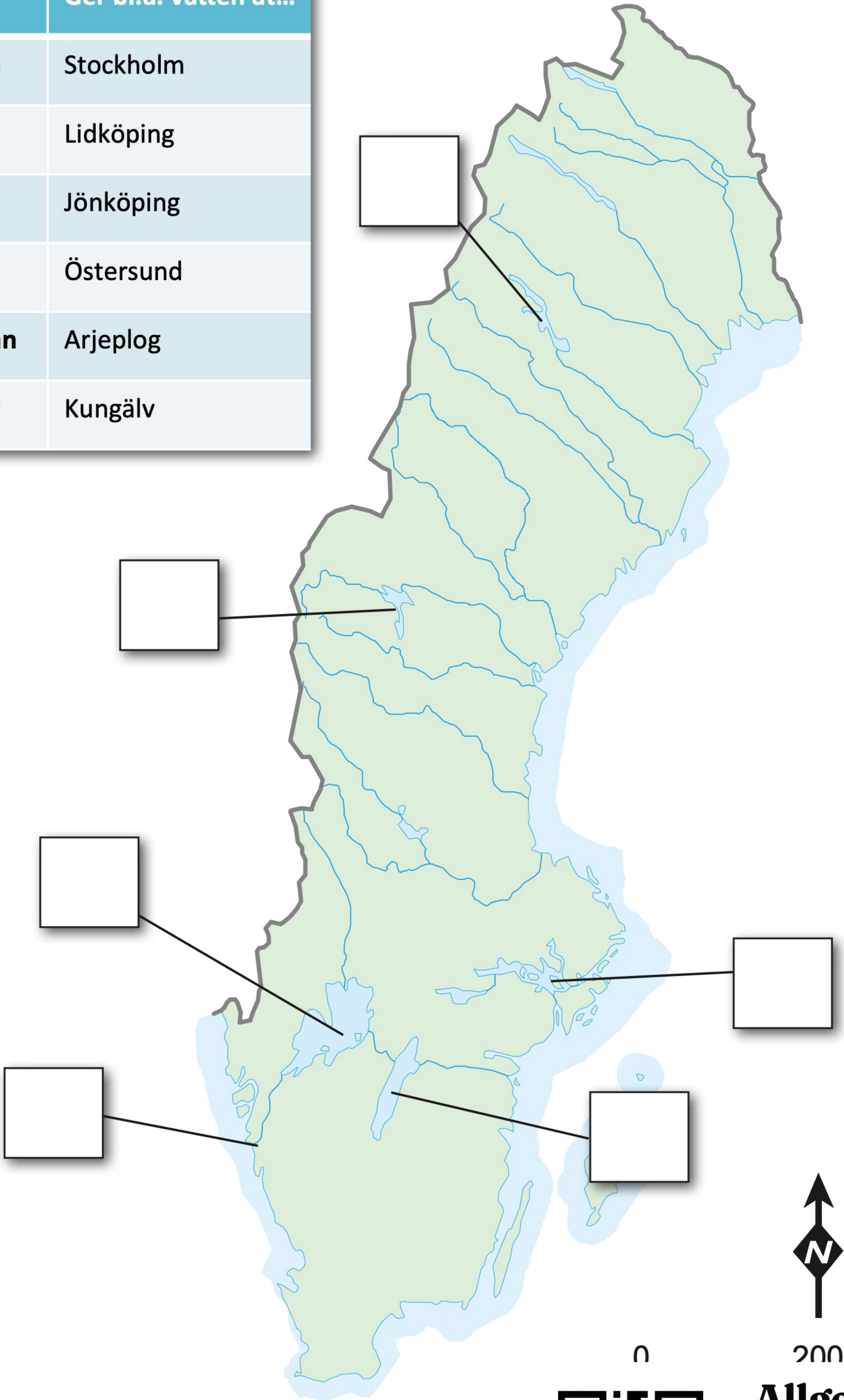
Varifrån vattnet i kranen kommer beror på var i landet du bor.

22

Tabellen visar varifrån några städer i Sverige får sitt vatten.

Skriv ut siffrorna för sjöarna och floden på rätt plats på kartan.

Sjö / Flod	Ger bl.a. vatten åt...
1. Mälaren	Stockholm
2. Vänern	Lidköping
3. Vättern	Jönköping
4. Storsjön	Östersund
5. Hornavan	Arjeplog
6. Göta älv	Kungälv

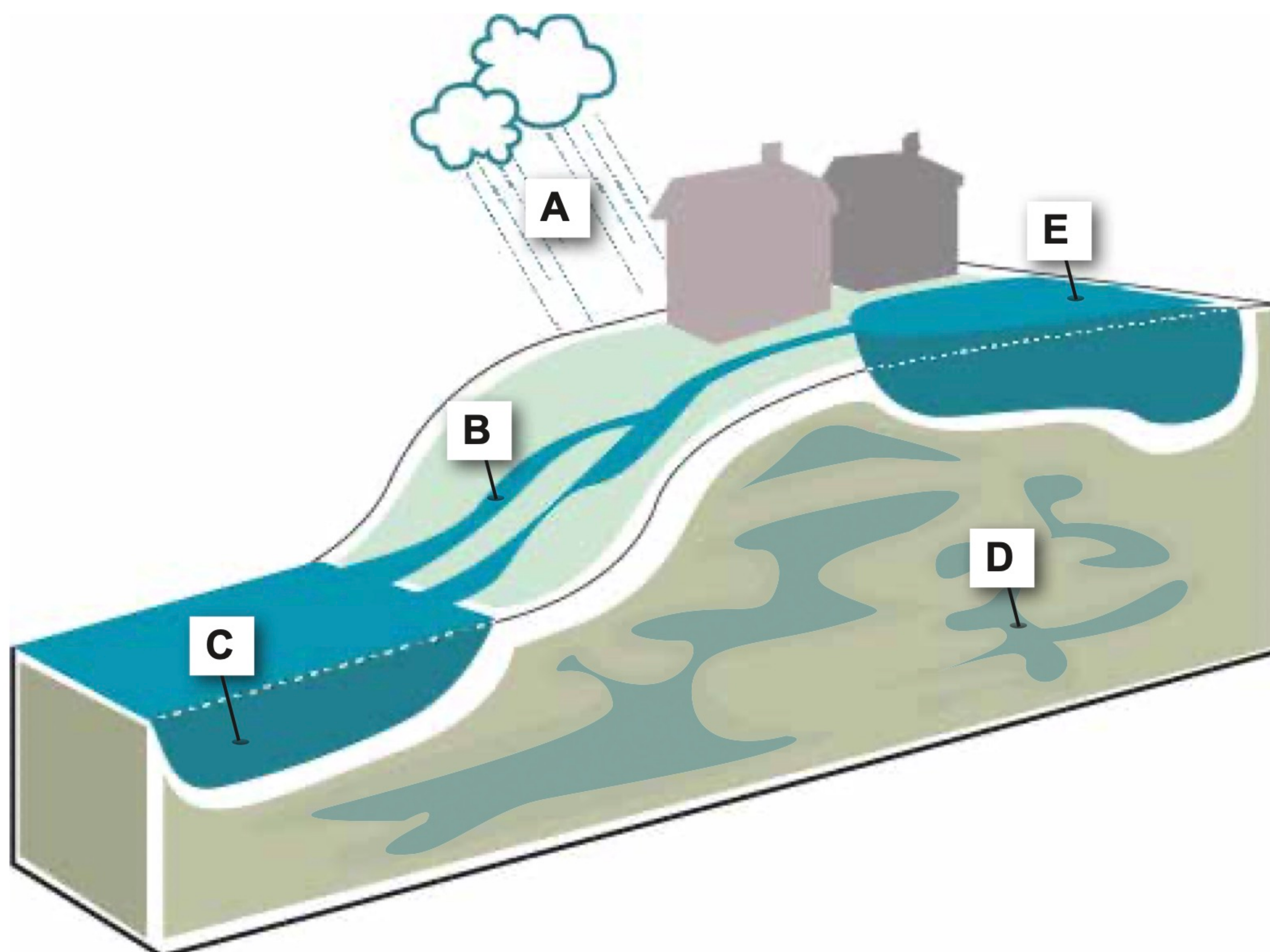
200 Km

Många människor i Sverige får inte sitt vatten från sjöar eller floder. Istället kommer vattnet i kranen från grundvattnet.

23

Var finns grundvattnet? Kryssa för rätt bokstav i illustrationen.

24

Grundvattnet är oftast renare än vattnet i sjöar och floder. Förklara varför.

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på
Allgot.se – eller välj bland alla *tiotusentals*
färdiga dokument som andra lärare skapat.

VATTEN

Människor har i alla tider bosatt sig nära vatten. Så är det än idag. I vissa områden i världen är närheten till vatten helt avgörande för möjligheten att leva och försörja sig.

Vatten från floder och sjöar används bland annat för att bevattna åkrar, fiska, utvinna energi och transportera varor.

Vattnets betydelse kan ibland leda till att det uppstår konflikter kring hur vattnet ska användas.

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

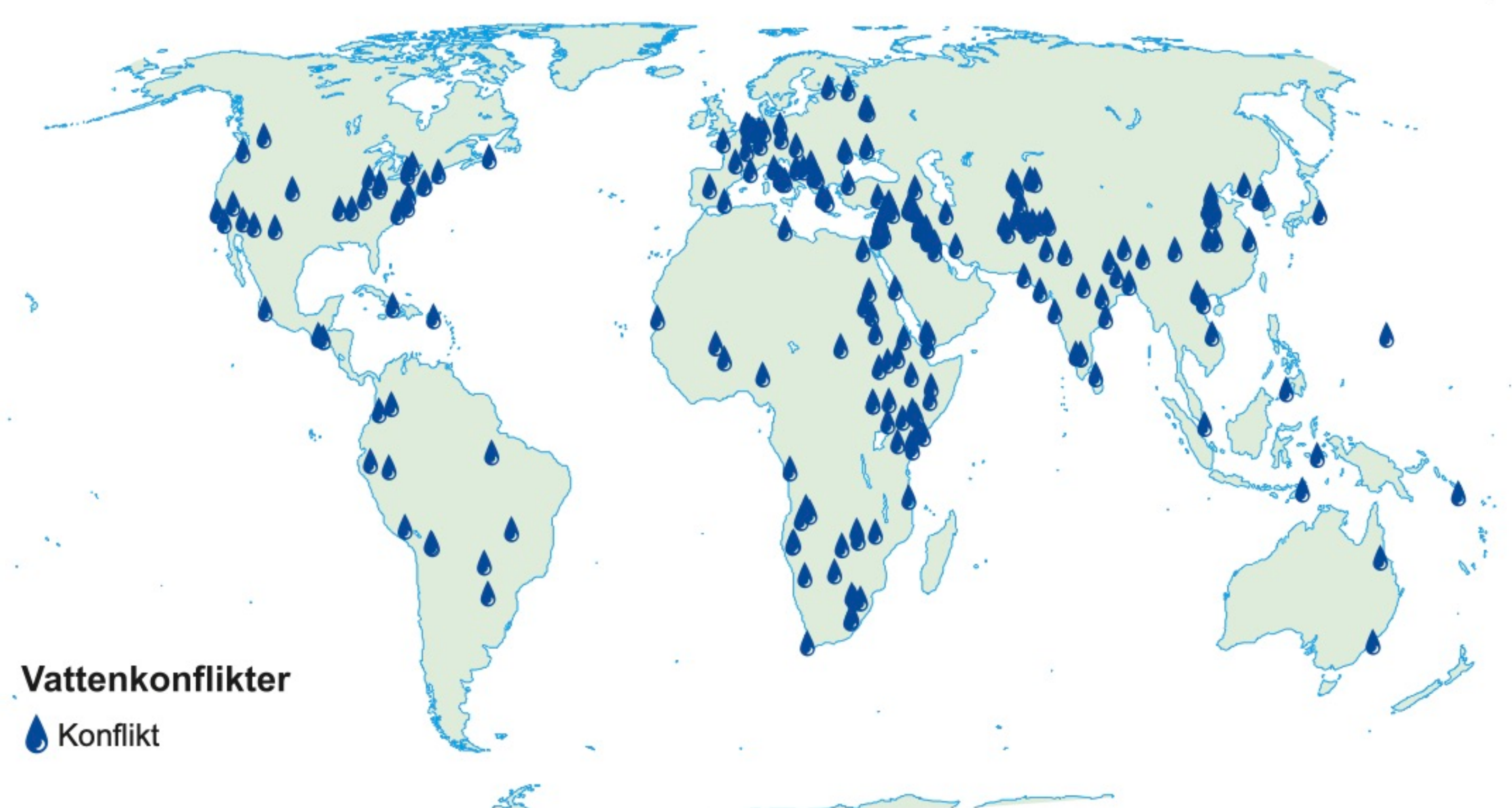
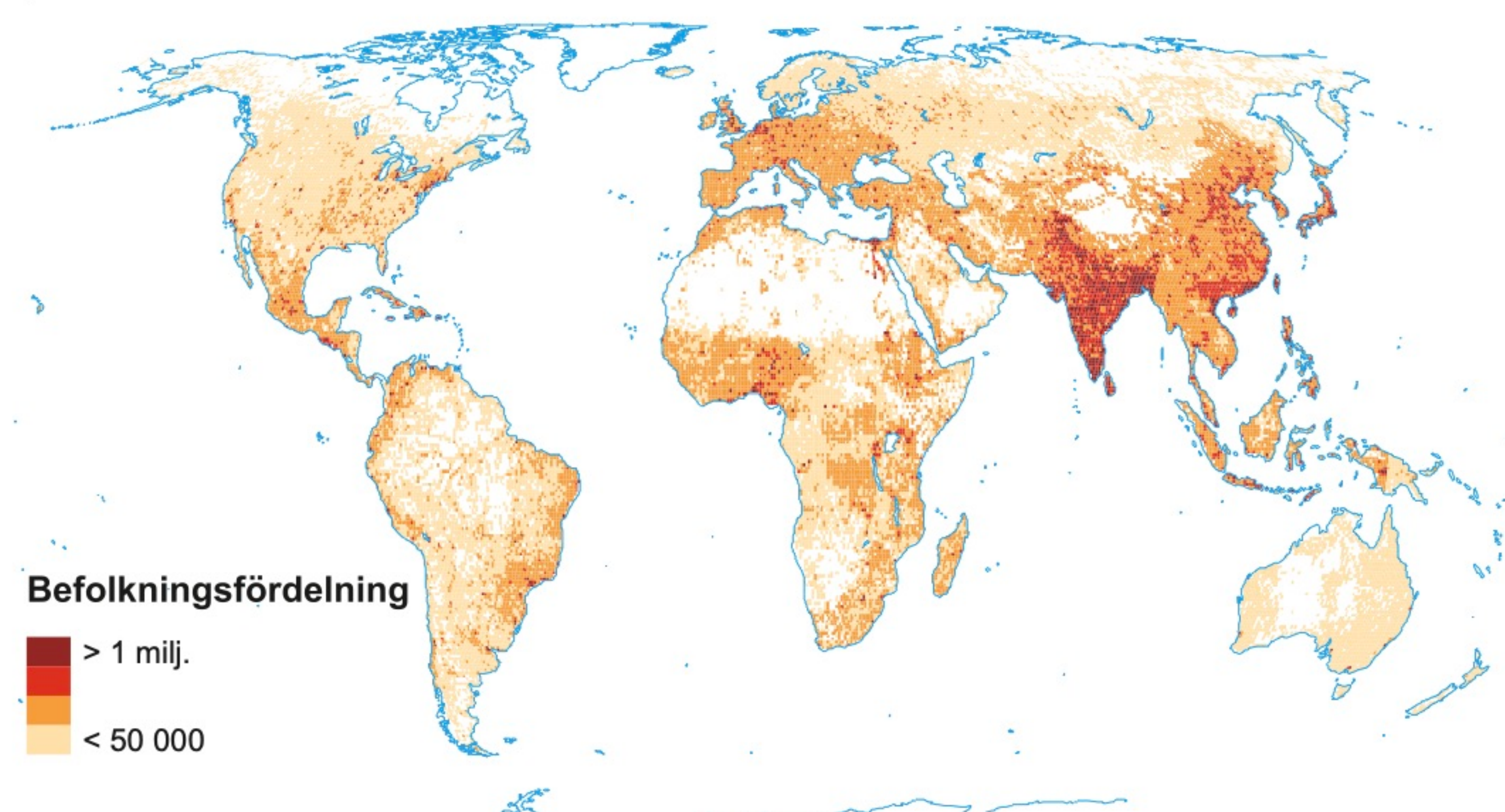
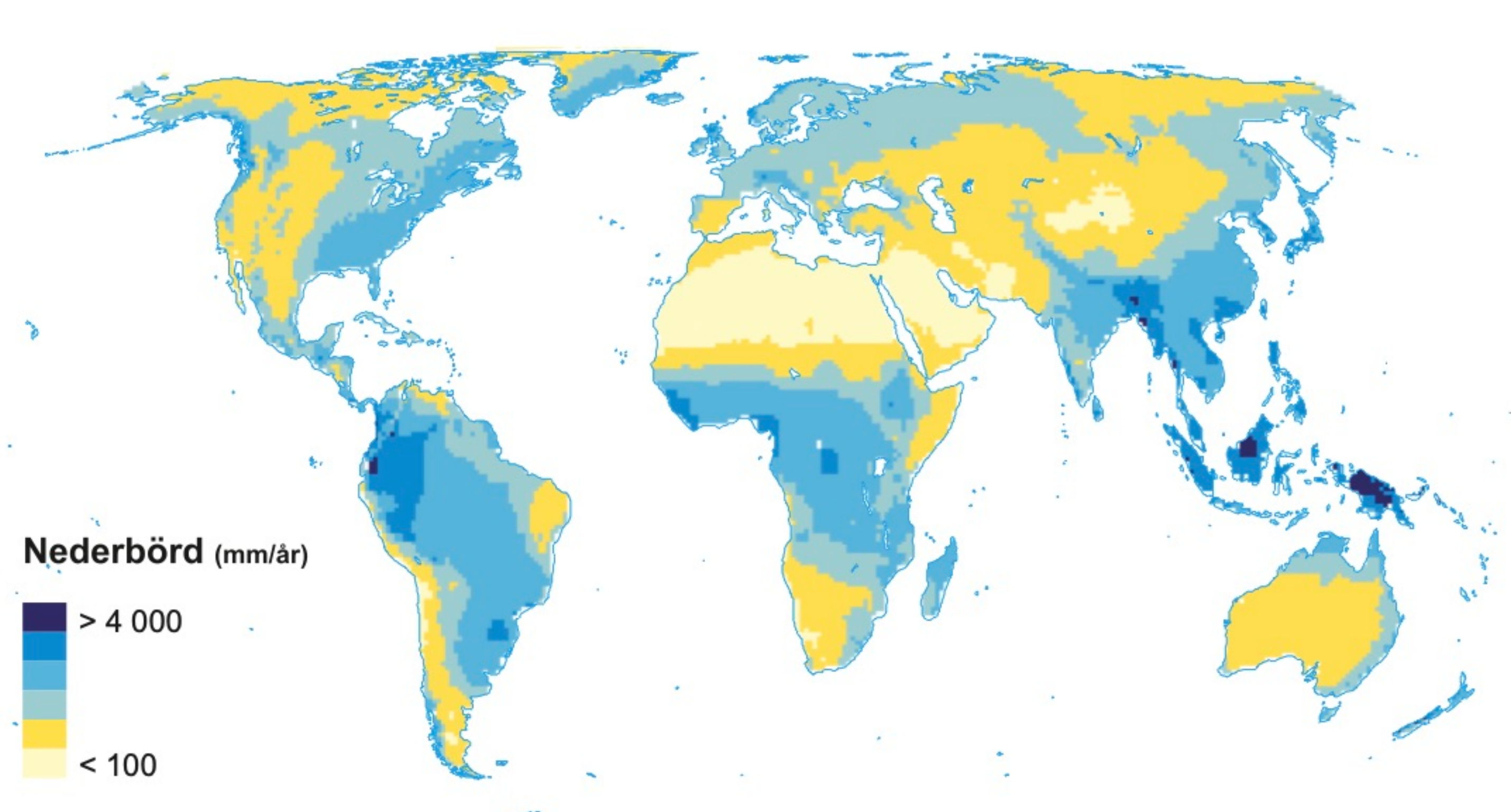
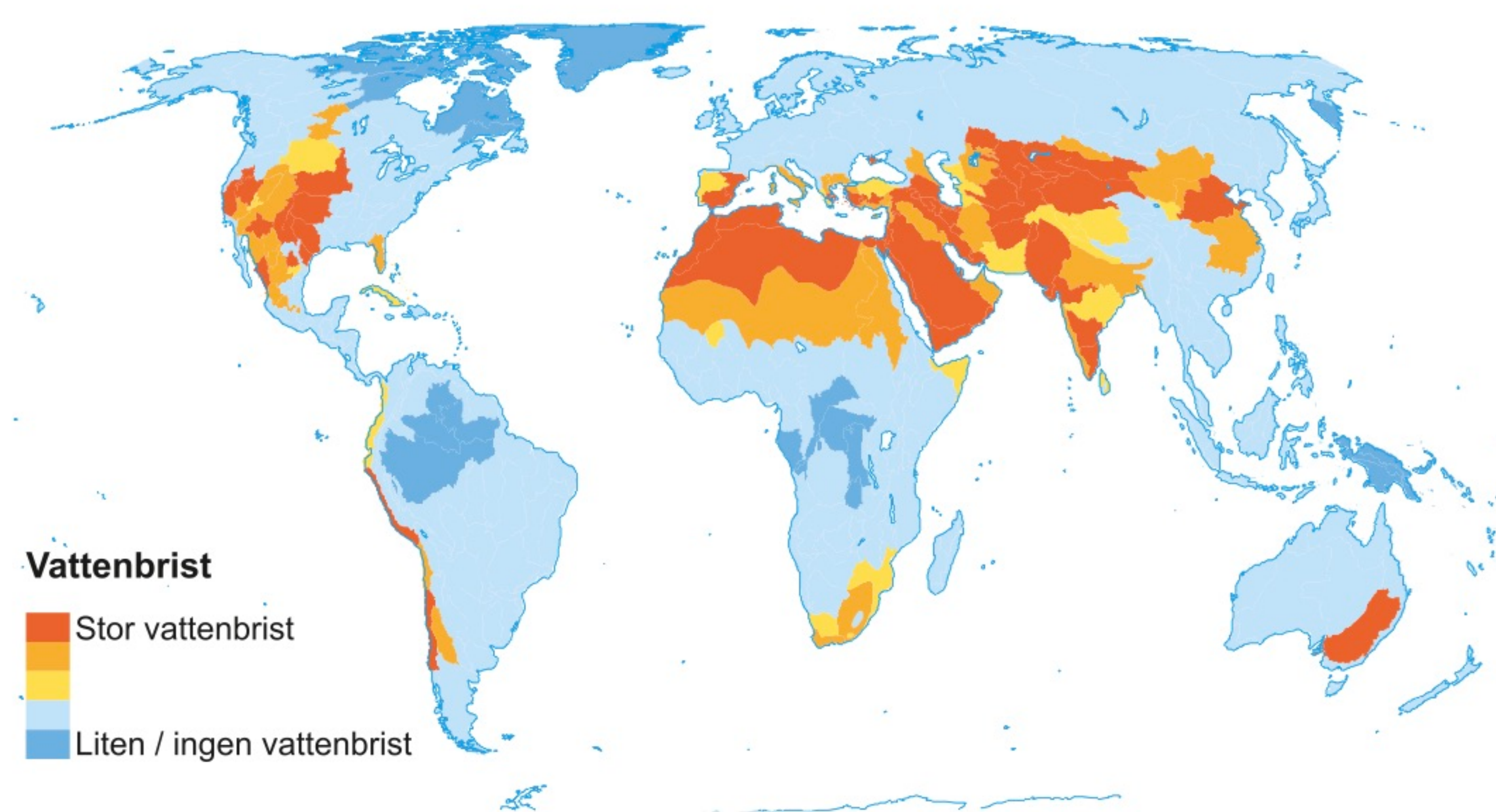

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på
Allgot.se – eller välj bland alla *tiotusentals*
färdiga dokument som andra lärare skapat.

VATTNETS BETYDELSE

Studera kartorna och svara på frågorna.

25

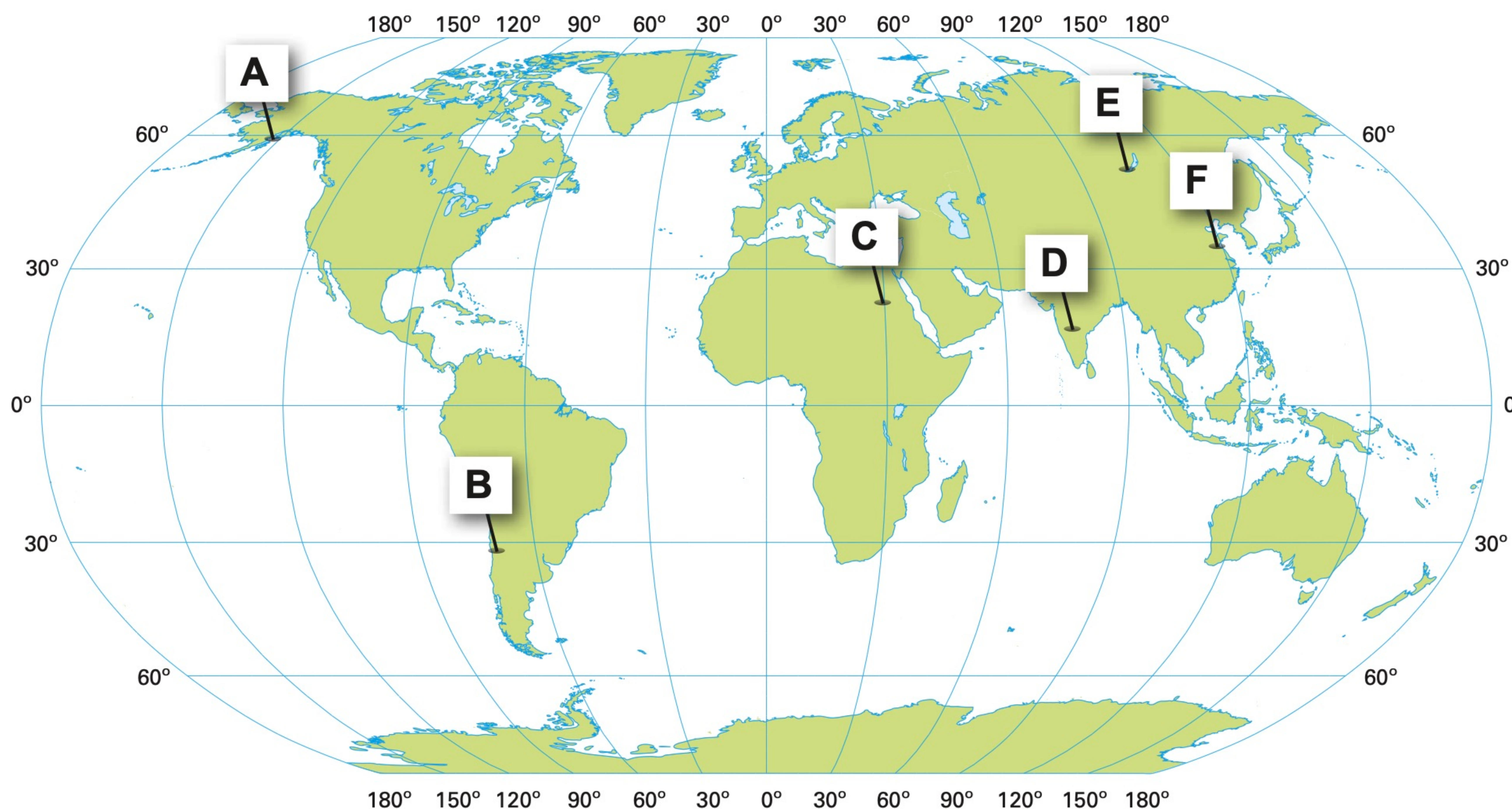
I vilka delar av världen är det vattenbrist? Kryssa för två alternativ.

- ☐ Norra Europa
- ☐ Norra Afrika
- ☐ Mellersta Afrika
- ☐ Norra Asien
- ☐ Södra Australien
- ☐ Östra Sydamerika

26

Längs ekvatorn är det inte brist på vatten. Förklara vad det beror på.

27

Ge exempel på ett område där vattenbrist kan bero på att området är tätbefolkat. Välj mellan område A-F.

Svar: _____

Förklara ditt svar.

28

Ge exempel på ett område där vattenkonflikter kan bero på torrt klimat. Välj mellan område A-F.

Svar: _____

Förklara ditt svar.

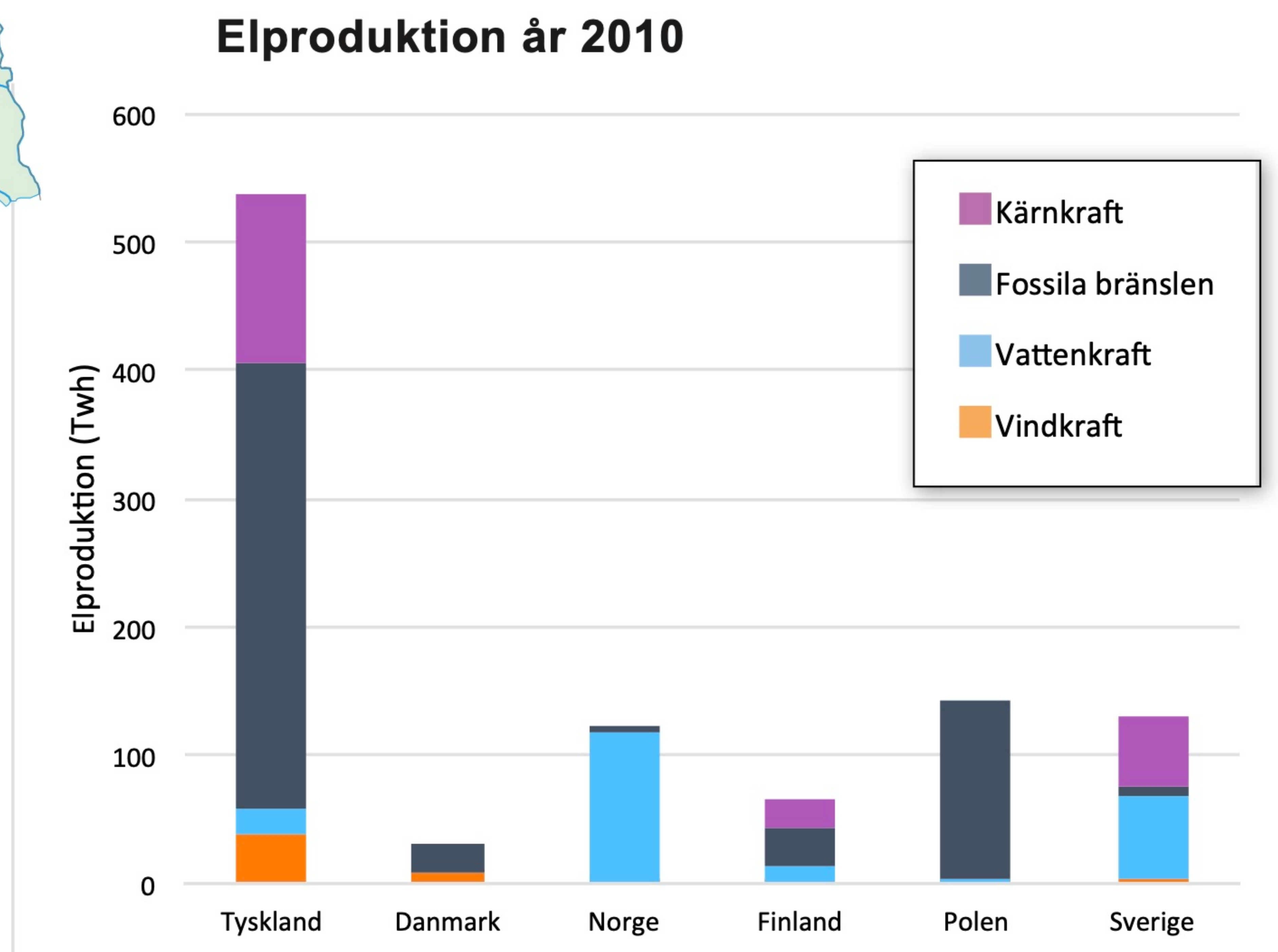
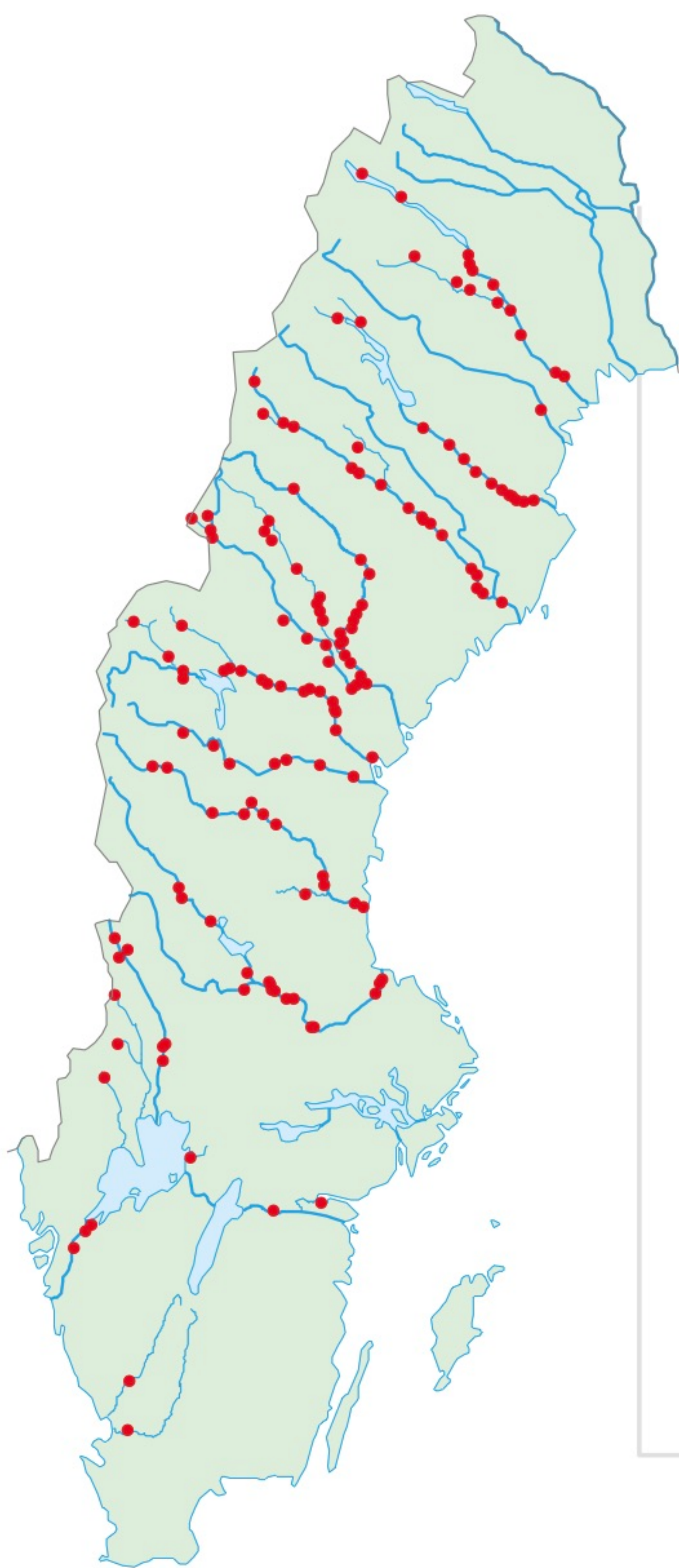

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

Vattenkraft kan användas för att producera elström. De röda prickarna på kartan visar var det finns vattenkraftverk i Sverige.

Källa: EIA

29

Vilket land producerar mest elström med vattenkraft? Kryssa för ett alternativ.

- ☐ Norge
- ☐ Danmark
- ☐ Tyskland
- ☐ Finland
- ☐ Polen

30

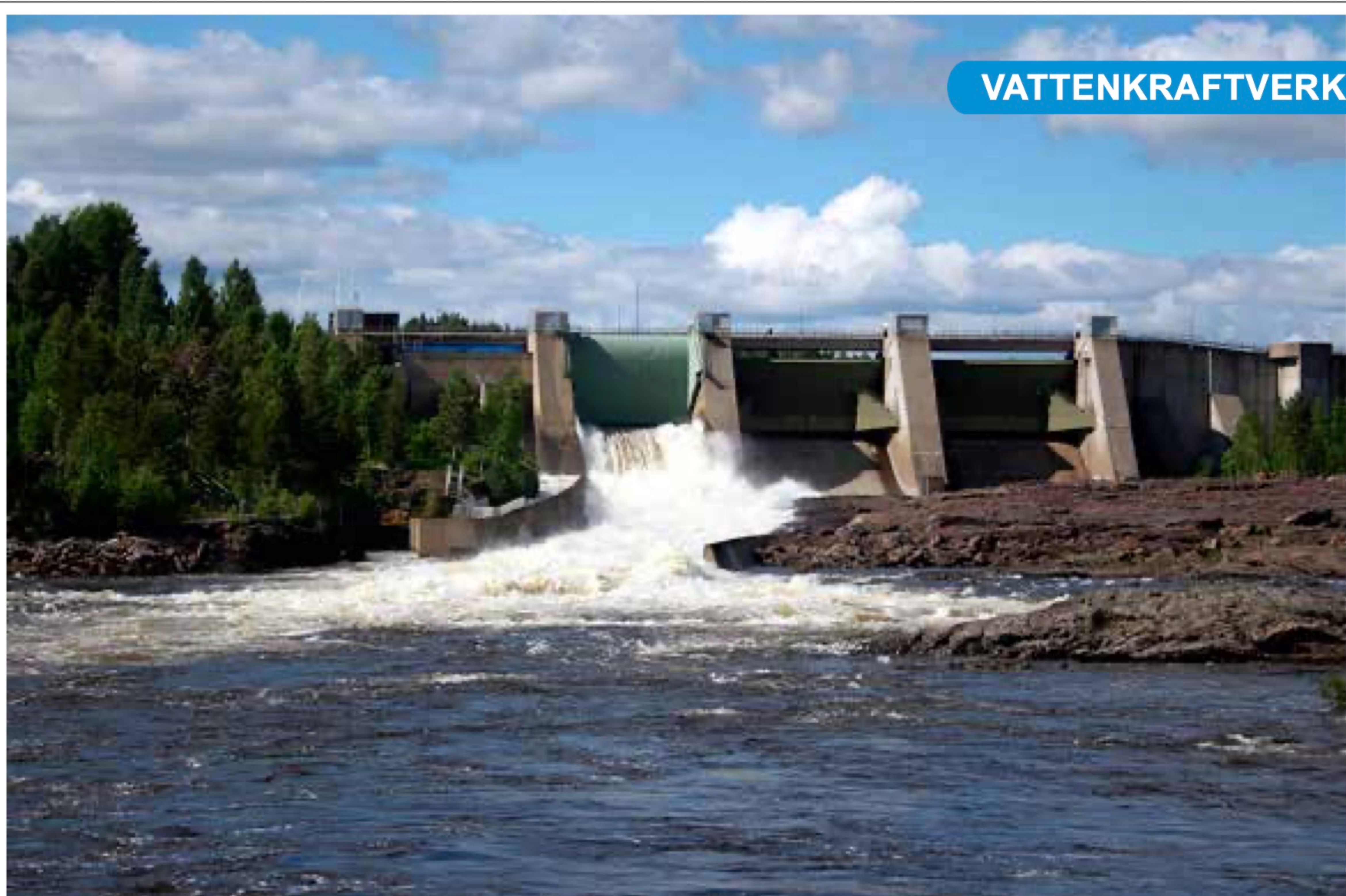
I diagrammet kan du se att Sverige producerar mycket elström med vattenkraft jämfört med många andra länder. Vad kan det bero på? Förklara kort.

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

31

Vilka fördelar och nackdelar finns med att bygga vattenkraftverk?

Resonera med hjälp av begreppen i rutan.

Människor - Natur

Lokalt – Globalt

Nutid - Framtid

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

Bilder Elevhäfte Delprov B

Sid 2-3	NASA/Wikimedia
Sid 5	J. Brew/Wikimedia
Sid 6 övre	Staecker/Wikimedia
Sid 6 vänster	Land Processes Distributed Active Archive Center/USGS/EROS
Sid 6 höger	NASA/Wikimedia
Sid 8-9	Sacca/Flickr
Sid 10	Waterdotorg/Flickr
Sid 13	Måns Hansson
Sid 14-15	NASA/Wikimedia
Sid 19	Tage Olsin/Wkimedia

Kartor Elevhäfte Delprov B

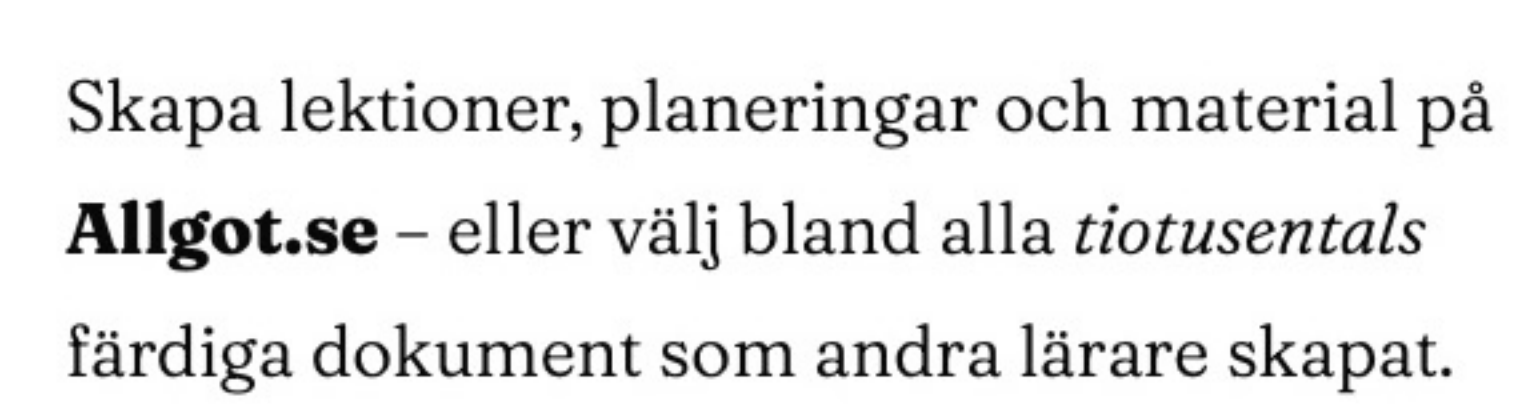
Sid 12	Floder i Sverige © 2014 Norstedts kartor, Stockholm
Sid 16	Vattenbrist © 2014 Norstedts kartor, Stockholm
Sid 16	Nederbörd © 2014 Norstedts kartor, Stockholm
Sid 16	Befolkningsfördelning © 2014 Norstedts kartor, Stockholm
Sid 16	Vattenkonflikter © 2014 Norstedts kartor, Stockholm
Sid 17	Världen © 2013 Liber AB, Stockholm
Sid 18	Vattenkraftverk i Sverige © 2014 Norstedts kartor, Stockholm

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på
Allgot.se – eller välj bland alla *tiotusentals*
färdiga dokument som andra lärare skapat.

[illegible]

Resultatrapport

Förmåga 1	Belägg på nivå E	Belägg på nivå C	Belägg på nivå A	
Förmåga att analysera hur naturens egna processer och människors verksamheter formar och förändrar livsmiljöer i olika delar av världen.	Delprov A	Delprov A	Delprov A	
	Uppgift 1-4			
	Uppgift 5-6	Uppgift 5-6	Uppgift 5-6	
	Uppgift 7	Uppgift 7	Uppgift 7	
	Delprov B	Delprov B	Delprov B	
	Uppgift 16			
	Uppgift 17			
	Uppgift 18	Uppgift 18		
	Uppgift 23			
	Uppgift 24	Uppgift 24	Uppgift 24	
	Uppgift 31	Uppgift 31	Uppgift 31	
	Summa belägg på förmåga 1	Antal belägg på E-nivå	Antal belägg på C-nivå	Antal belägg på A-nivå
	Max: 18 Eleven:	Max: 9 Eleven:	Max: 5 Eleven:	Max: 4 Eleven:
Förmåga 2	Belägg på nivå E	Belägg på nivå C	Belägg på nivå A	
Förmåga att utforska och analysera samspel mellan människa, samhälle och natur i olika delar av världen.	Delprov A	Delprov A	Delprov A	
	Uppgift 13	Uppgift 13	Uppgift 13	
	Uppgift 14	Uppgift 14	Uppgift 14	
	Delprov B	Delprov B	Delprov B	
	Uppgift 19	Uppgift 19	Uppgift 19	
	Uppgift 20	Uppgift 20	Uppgift 20	
	Uppgift 30	Uppgift 30		
	Summa belägg på förmåga 2	Antal belägg på E-nivå	Antal belägg på C-nivå	Antal belägg på A-nivå
	Max: 14 Eleven:	Max: 5 Eleven:	Max: 5 Eleven:	Max: 4 Eleven:
	Förmåga 3	Belägg på nivå E	Belägg på nivå C	Belägg på nivå A
	Förmåga stt göra geografiska analyser av omvärlden och värdera resultaten med hjälp av kartor och andra geografiska källor, teorier, metoder och tekniker.	Delprov A	Delprov A	Delprov A
		Uppgift 9	Uppgift 9	
		Uppgift 11	Uppgift 11	Uppgift 11
Uppgift 12		Uppgift 12	Uppgift 12	
Uppgift 15		Uppgift 15	Uppgift 15	
Delprov B		Delprov B	Delprov B	
Uppgift 22		Uppgift 22		
Uppgift 25				
Uppgift 26-28		Uppgift 26-28	Uppgift 26-28	
Uppgift 29				
Summa belägg på förmåga 3		Antal belägg på E-nivå	Antal belägg på C-nivå	Antal belägg på A-nivå
Max: 18 Eleven:		Max: 8 Eleven:	Max: 6 Eleven:	Max: 4 Eleven:
Förmåga 4		Belägg på nivå E	Belägg på nivå C	Belägg på nivå A
Förmåga att värdera lösningar på olika miljö- och utvecklingsfrågor utifrån överväganden kring etik och hållbar utveckling.	Delprov A	Delprov A	Delprov A	
	Uppgift 8a	Uppgift 8a	Uppgift 8a	
	Uppgift 8b	Uppgift 8b	Uppgift 8b	
	Uppgift 10	Uppgift 10	Uppgift 10	
	Delprov B	Delprov B	Delprov B	
	Uppgift 21	Uppgift 21	Uppgift 21	
	Summa belägg på förmåga 4	Antal belägg på E-nivå	Antal belägg på C-nivå	Antal belägg på A-nivå
	Max: 12 Eleven:	Max: 4 Eleven:	Max: 4 Eleven:	Max: 4 Eleven:
	Summering	Belägg på nivå E	Belägg på nivå C	Belägg på nivå A
	Summa belägg	Summa belägg på E-nivå	Summa belägg på C-nivå	Summa belägg på A-nivå
	Tot ant belägg: 62 Eleven:	Max: 26 Eleven:	Max: 20 Ele	
	Provbetyg:	Belägg finns för nivå E på alla förmågor	Belägg finns för nivå C på alla förmågor	
		ja nej		

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på Allgot.se – eller välj bland alla tiotusentals färdiga dokument som andra lärare skapat.

UPPSALA
UNIVERSITET

Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på
Allgot.se – eller välj bland alla *tiotusentals*
färdiga dokument som andra lärare skapat.